

30 tammikuu 2025 VN/35482/2024

ARBETSGRUPP FÖR ATT BEREDA ETT FÖRSLAG TILL REGERINGENS PROPOSITION MED FÖRSLAG TILL EN NY SJÄLVSTYRELSELAG FÖR ÅLAND

Uppdrag

Justitieministeriet har i dag beslutat tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att tillsammans med Ålands landskapsregering färdigställa ett förslag till regeringsproposition med förslag till ny självstyrelselag för Åland.

Arbetsgruppens mandatperiod är den 3 februari 2025 till och med den 31 januari 2026.

Till stöd för och uppföljningen av arbetsgruppens arbete har justitieministeriet dessutom beslutat tillsätta en referensgrupp på hög nivå.

Målsättningar

Målet är att utveckla och modernisera självstyrelsesystemet.¹

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpo ska Ålands självstyrelse utvecklas och värnas i gott samarbete och i god dialog med landskapet Åland. Arbetet med att reformera Ålands självstyrelse fortsätter.

1 SJÄLVSTYRELSELAGSARBETSGRUPPEN

Utgångspunkter för arbetet

Arbetsgruppen ska utarbeta sitt betänkande i form av en regeringsproposition.

Utgångspunkter för det fortsatta reformarbetet är det propositionsutkast till Ålands självstyrelselag som var för remiss under åren 2021–22 och de utlåtanden som fåtts² samt betänkandena från justitieministeriets Ålandsarbetsgrupp 2023³ ⁴ och utlåtandena över dessa. Förnyelsen av självstyrelselagen har sin ursprungliga

¹ Riksdagen har med ett uttalande förutsatt att regeringen snarast vidtar åtgärder för att genomföra en totalreform av självstyrelselagen för Åland (RP 320/2018 rd - RSv 259/2018 vp - RS 26/2019 rd samt RS 31/2024 rd – B 2/2024 rd och GrUU 31/2024 rd – B 2/2024 rd).

² Dnr VN/846/2018, projekt OM016:00/2023.

³ Dnr VN/3796/2023; projekt OM024:00/2023.

⁴ Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 2024:1, Ålandsarbetsgruppens betänkande med förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-906-5> och 2024:37, Betänkande av Ålandsarbetsgruppen 2023, Utredning av vissa frågeställningar i anslutning till Ålands självstyrelse i utveckling, <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-400-033-8>.

Postiosoite

Postadress

Justitieministeriet
PB 25
FI-00023 Statsrådet
Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Sjötullsgatan 10
00170 Helsingfors
Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

registratorskontoret.jm@gov.fi
www.justitieministeriet.fi

grund i den parlamentariska Ålandskommitténs slutbetänkande⁶ och Självstyrelselagsarbetsgruppens 2018 riktlinjeförslag⁷.

Genom den arbetsplan som arbetsgruppen fattar beslut om avgränsar arbetsgruppen de frågor som behöver utredas för att regeringspropositionen ska kunna färdigställas.

Om det finns särskilda skäl, kan arbetsgruppen i sin arbetsplan också bedöma och föreslå att vissa frågor som arbetsgruppen avgränsat ur utkastet till proposition bör behandlas enligt en snabbare tidtabell för att ändra den nuvarande självstyrelselagen för Åland (s.k. stegvis framskridande).

Arbetsgruppen kan enligt utredningsbehovet inrätta sektioner eller andra verksamhetsmekanismer som baserar sig på tjänstemannasamarbete för att utreda och bedöma frågor som kräver särskild juridisk eller förvaltningsområdesspecifik sakkunskap och för att utarbeta alternativa lösningar.

Arbetsgruppen ska höra republikens presidents kansli, högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen, Ålandsdelegationen, ministerierna och Ålands landskapsregering. Arbetsgruppen kan också höra andra myndigheter, sakkunniga från högskolor och universitet samt utomstående sakkunniga.

Arbetsgruppen ska på det sätt som avtalas separat rapportera till och förankra hos den referensgrupp på hög nivå som tillsatts samtidigt hur beredningen framskrider i självstyrelselagsarbetsgruppen.

Mandattiden

Arbetsgruppen ska fatta beslut om sitt betänkande före utgången av januari månad år 2026.

Sammansättningen

Till ordförande förordnas:

Justitierådet *Gustav Bygglin*

Till medlemmar förordnas:

1. *John Eriksson*, förvaltningschef, Ålands landskapsregering,
2. *Janina Groop-Bondestam*, lagstiftningsråd, justitieministeriet,
3. *Linnéa Johansson*, avdelningschef, Ålands landskapsregering,
4. *Filip Kjellberg*, finansråd, finansministeriet,
5. *Mia Mäkinen*, specialsakkunnig, social- och hälsovårdsministeriet⁷ och
6. *Niclas Slotte*, senior rättssakkunnig, Ålands landskapsregering.

⁶ Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 33:2017, Ålands självstyrelse i utveckling, Ålandskommitténs 2013 slutbetänkande.

⁷ Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 14:2018, Ålands självstyrelse i utveckling Självstyrelselagsarbetsgruppens 2018 riktlinjeförslag <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-690-1>.

⁷ Av orsaker som beror på social- och hälsovårdsministeriets utnämningförslag (VN/35482/2024-STM-8) deltar specialsakkunnig Mäkinen i arbetsgruppens inledande och avslutande möten samt i möten där allmänna frågor behandlas. I arbetsgruppens övriga möten deltar social- och hälsovårdsministeriets övriga representant/-er från den

Permanent sakkunniga i arbetsgruppen är:

1. Maria *Guseff*, enhetschef, lagstiftningsråd, utrikesministeriet,
2. Peter *Lindbäck*, VH, ledamot av Ålands lagting (Liberalerna),
3. Yrsa *Nyman*, enhetschef, lagstiftningsråd, justitieministeriet,
4. Sten *Palmgren*, jur.lic. och
5. Emil *Waris*, justitieråd, högsta förvaltningsdomstolen.

Sekretariatet

I sekretariatet för arbetsgruppen förordnas att ingå:

1. Helena *Blomqvist*, lagberedare, Ålands landskapsregering,
2. Kristel *Englund*, konsultativ tjänsteman, justitieministeriet,
3. Janina *Groop-Bonde*, lagstiftningsråd, justitieministeriet och
4. Rasmus *Lindqvist*, rättssakkunnig, Ålands landskapsregering.

Arbetsgruppens medlemmar och permanenta sakkunniga förutsätts vid behov delta i utarbetandet av förutredningarna och arbetsgruppens betänkande.

Arbetsgruppen beslutar om:

1. sin kommunikation utåt om arbetsgruppens arbete,
2. sin arbetsplan. I arbetsplanen gör arbetsgruppen en avgränsning av de nya frågor som upptas till behandling förutom de frågor som behandlas i det senaste propositionsutkastet,
3. inrättande av sektioner eller andra mekanismer som grundar sig på samarbete mellan tjänstemän för att utreda, bedöma och utarbeta lösningar på frågor som kräver särskild juridisk eller förvaltningsområdesmässig sakkunskap,
4. hur höranden ordnas och vilka sakkunniga som ska höras,
5. sin rapportering till referensgruppen på hög nivå om hur arbetet framskrider med beaktande av de önskemål referensgruppen framfört i fråga om rapporteringen,
6. arbetsgruppens interna förfarande till exempel vid anmälan av avvikande mening, samt
7. användningen av ställföreträdare, om en medlem är förhindrad att närvara vid ett enskilt möte.

2 UPPFÖLJNING -/REFERENSGRUPPEN PÅ HÖG NIVÅ

Referensgruppen på hög nivå stöder och följer arbetsgruppens arbete.

Till referensgruppen utses följande företrädare på hög nivå:

1. Johan *Ehn*, Ålands representant i Helsingfors,
2. Nina *Fellman*, ledamot av Ålands lagting (Socialdemokraterna),
3. Harry *Jansson*, ledamot av Ålands lagting (Centern),

---

avdelning vid ministeriet till vars ansvarsområde mötets teman hör. I dessa fall bestäms social- och hälsovårdsministeriets representant före varje möte på basis av föredragningslistan.

4. Kristiina *Kokko*, statssekreterare, statsrådet, Samlingspartiets regeringsgrupp,
5. Julia *Lindholm*, vik., lagtingsdirektör, Ålands lagting,
6. Päivi *Nerg*, statssekreterare, statsrådet, Kristdemokraternas regeringsgrupp,
7. Mikaela *Nylander*, statssekreterare, statsrådet, svenska folkpartiets regeringsgrupp, och
8. Antti *Salminen*, statssekreterare, statsrådet, Sannfinländarnas regeringsgrupp.

Referensgruppen sammanträder regelbundet på det sätt som särskilt överenskoms om.

Ordförande för referensgruppen är växelvis en företrädare på hög nivå i gruppen från statsrådet och landskapet Åland. Det alternerande ordförandeskapet handhas av statssekreterare Kristiina *Kokko* och lagtingsledamot Harry *Jansson*.

Sekreterare för referensgruppen är det sekretariat som förordnats för arbetsgruppen.

Permanent sakkunnig i referensgruppen är arbetsgruppens ordförande.

Ålands riksdagsledamot Mats Lofström har rätt att närvara och att yttra sig vid referensgruppens möten.

3 ALLMÄNT

Arbetspråket

Arbetspråket i självstyrelagsarbetsgruppen och referensgruppen är enligt 36 § i självstyrelselagen för Åland och 31 § 2 mom. i språklagen (423/2003) svenska. Vid behov ordnas tolkning vid referensgruppens möten.

Jämställdhetslagen

Vid tillsättandet av arbetsgruppen och referensgruppen har beaktats 4 a § 1 mom. i lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män (609/1986), *jämställdhetslagen*, enligt vilket både kvinnor och män i statens kommittéer, delegationer och andra motsvarande organ ska vara representerade till minst 40 procent vardera, om inte något annat följer av särskilda skäl. Arbetsgruppen uppfyller kraven i jämställdhetslagen.

Kostnader

Justitieministeriet godkänner det arvode och de resekostnader som betalas till ordföranden och till sakkunniga utanför statsrådet, andra statliga myndigheter, domstolar och självstyrelsemyndigheterna i landskapet Åland, dock så att Ålands landskapsregering svarar för kostnaderna för det uppdrag som permanent och oberoende sakkunnig som jur.lic. Palmgren genom detta beslut på förslag av landskapsregeringen förordnats till. Justitieministeriet står också för resekostnader vid arbetsgruppens resor till landskapet Åland som åsamkas sakkunniga från domstolsväsendet. Ministerierna och de myndigheter som lyder under dem samt de åländska självstyrelsemyndigheterna svarar för sina egna kostnader för arbetsgruppens arbete.

Kostnaderna för den utomstående ordförandens arvode och eventuella resekostnader samt övriga kostnader för justitieministeriet betalas från moment 25.01.01 Justitieministeriets omkostnader.

Kommun- och regionminister
(minister vid justitieministeriet
för ärenden som gäller
Ålands självstyrelse)

Anna-Kaisa Ikonen

Överdirektör, avdelningschef

Johanna Suurpää

DISTRIBUTION

Justitieministeriet

- kanslichef,
- lagstiftningsdirektör,
- avdelningen för demokrati och offentlig rätt,
- förvaltnings- och styrningsavdelningen,
- kommunikationsenheten.

Enheten för informationsstöd och publikationer vid statsrådets förvaltningsenhet

Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning

Arbetsgruppens ordförande, medlemmar, permanenta sakkunniga och sekreterare

Medlemmar i referensgruppen och Ålands riksdagsman

Republikens presidents kansli

Ålands landskapsregering

Statsrådets kansli och de övriga ministerierna

Högsta domstolen

Högsta förvaltningsdomstolen

Ålandsdelegationen

Justitiekanslersämbetet

Riksdagens justitieombudsmans kansli

Justitieministeriets nätverk för kontaktpersoner för Ålandsärenden vid ministerierna

VN/35482/2024-OM-11

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: